

Nr 19.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54, i vad propositionen avser ecklesiastikdepartementets verksamhetsområde.

(2:a avd.)

Driftbudgeten.

Åttonde huvudtiteln.

1:o) **Kungl. biblioteket: Bokinköp och bokbindning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts i propositionen nr 2 (bilaga 5, punkt 1, s. 13 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 4 januari 1954) framlagda förslag, vilket avser anvisande av medel till komplettering av bibliotekets äldre litteraturbestånd, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kungl. biblioteket: Bokinköp och bokbindning* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 185 000 kronor.

2:o) **Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Vissa flyttningskostnader m. m. vid konsthögskolan.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 13 och 14), vilket avser anvisande av medel till kostnader för flyttning av samlingar och materiel till vissa nya lokaler för konsthögskolan å Skeppsholmen i Stockholm ävensom medel till anskaffning av inredning till de nya lokalerna, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Vissa flyttningskostnader m. m. vid konsthögskolan* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 38 600 kronor.

3:o) **Lunds universitet: Inredning och utrustning av fysiska institutionen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3, s. 14 och 15), vilket avser anvisande av medel till täckande av merkostnader på grund av prisstegringar å vissa maskiner och instrument, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lunds universitet: Inredning och utrustning av fysiska institutionen* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 65 000 kronor.

4:o) **Gemensamma universitetsändamål: Särskild kursundervisning för filosofisk ämbetsexamen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, s. 15—17), vilket avser anvisande av medel för anordnande under innevarande budgetår av ett antal i den nya stadgan för filosofiska examina (SFS 1953: 610) föreskrivna särskilda kurser för komplettering av undervisningen i vissa examensämnen för filosofisk ämbetsexamen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gemensamma universitetsändamål: Särskild kursundervisning för filosofisk ämbetsexamen* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 45 800 kronor.

5:o) **Vetenskapliga observationer vid den totala solförmörkelsen 1954.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, s. 17—19), vilket avser anvisande av medel till vissa vid institutionen för elektronik vid Chalmers tekniska högskola planerade jonosfär- och solbrusundersökningar i samband med den totala solförmörkelsen 1954, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vetenskapliga observationer vid den totala solförmörkelsen 1954* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kronor.

Kapitalbudgeten.

Statens allmänna fastighetsfond.

6:o) **Nybyggnader för kemiska och biokemiska institutionerna vid universitetet i Uppsala m. m.** Nybyggnad för karolinska mediko-kirurgiska institutet. Kungl. Maj:t har (bilaga 13, s. 67—70) föreslagit riksdagen att å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 anvisa dels till Nybyggnader för kemiska och biokemiska institutionerna vid universitetet i Uppsala m. m. ett investeringsanslag av 950 000 kronor, dels ock till Nybyggnad för karolinska mediko-kirurgiska institutet ett investeringsanslag av 750 000 kronor. Den föreslagna medelsanvisningen avser täckande av merkostnader för ifrågavarande byggnadsföretag.

Byggnadsstyrelsen har i ärendet anfört bland annat följande.

Vid de tidpunkter, då byggnadsföretagen kostnadsberäknades, förelåg icke några närmare utarbetade program för värme-, sanitets-, ventilations- och

elektriska anläggningar. Kostnaderna för dessa anläggningar uppskattades därför med ledning av de erfarenheter, som vunnits vid uppförandet av byggnader med likartade laboratorier, varvid styrelsen i huvudsak var hänvisad till byggnader, som uppförts omedelbart före det senaste världskriget. Under kriget och åren omedelbart därefter har emellertid forskningen inom skilda vetenskapliga områden i mycket hög grad gått framåt, vilket medfört väsentligt ökade krav på laboratoriernas förseende med installationer av nämnt slag. För att i möjligaste mån anpassa dessa nya laboratorier till moderna forskningsmetoder har det blivit nödvändigt att avsevärt höja standarden på installationer av nämnda slag. Trots att styrelsen så långt det varit möjligt sökt begränsa den här berörda standardhöjningen, har det icke kunnat undvikas, att vissa merkostnader utöver vad som rimligen kunnat förutses vid kostnadsberäkningarna uppstått framför allt i fråga om de rörtekniska installationerna. I samband med dessa utökade installationer har dessutom vissa byggnadsarbeten måst utföras.

För byggnaderna har på riksstaten hittills anvisats sammanlagt 7 600 000 kronor, varjämte från det kollektiva anslaget till Merkostnader för vissa byggnadsarbeten beräknas tagas i anspråk 3 600 000 kronor. För att täcka de särskilda merkostnaderna erfordras ett tilläggsanslag av 1 700 000 kronor, vilket innebär, att totalkostnaderna sammanlagt skulle komma att uppgå till $(7\,600\,000 + 3\,600\,000 + 1\,700\,000 =)$ 12 900 000 kronor. Byggnadernas sammanlagda volym uppgår till $(19\,000 + 4\,000 + 32\,600 =)$ 55 600 kubikmeter, och volympriset blir således i genomsnitt 232 kronor per kubikmeter.

Byggnadsstyrelsen får i detta sammanhang hänvisa till att styrelsen upptagit en allmän utredning rörande planläggning och utformning av olika vetenskapliga laboratorier. Man kan nämligen räkna med att ytterligare ett betydande antal statliga laboratorier av skilda slag måste tillkomma såsom en följd av den av statsmakterna tidigare beslutade vetenskapliga upprustningen av universitet och högskolor.

Avsikten med denna utredning är att i första hand söka klarlägga skäligheten av de krav, som i olika avseenden bör ställas på planläggning, utrymmesstandard och utrustning av vetenskapliga laboratorier. Styrelsen söker jämväl därvid erhålla vissa jämförande kostnadsuppgifter rörande på senare tid uppförda laboratoriebyggnader. Styrelsen räknar med att i denna utredning söka tillvarata de erfarenheter, som kan utvinnas från det betydande antal forskningslaboratorier, såväl statliga som enskilda, vilka tillkommit efter sista världskriget, varjämte styrelsen införskaffat vissa jämförelseuppgifter från övriga nordiska länder.

Ehuru utredningen nyligen påbörjats, kan här nämnas, att de hittills gjorda kostnadsjämförelserna utvisar, att de i det föregående berörda institutionsbyggnaderna vid karolinska institutet och universitetet i Uppsala i fråga om byggnadskostnad räknad per kubikmeter byggnadsvolym i huvudsak ansluter sig till motsvarande kostnad för andra laboratorier av likartat slag uppförda vid industrier m. m.

Departementschefen har anfört följande.

Under hänvisning till vad byggnadsstyrelsen anfört tillstyrker jag styrelsens förslag om anvisande å tilläggsstat av erforderliga medel för täckande av de betydande merkostnader, som beklagligtvis uppkommit för ifrågavarande byggnadsföretag. Till Nybyggnader för kemiska och biokemiska institutionerna vid universitetet i Uppsala m. m. torde sålunda böra anvisas ett investeringsanslag av 950 000 kronor. Medelsbehovet för de båda institutionerna vid karolinska institutet torde böra tillgodoses genom anvisande av ett

investeringsanslag av 750 000 kronor till Nybyggnad för karolinska mediko-kirurgiska institutet.

Utskottet — som icke vill motsätta sig att till ifrågavarande ändamål anvisas de av Kungl. Maj:t äskade anslagen å tillhoppa 1 700 000 kronor — hemställer,

att riksdagen må å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 anvisa

a) till *Nybyggnader för kemiska och biokemiska institutionerna vid universitetet i Uppsala m. m.* ett investeringsanslag av 950 000 kronor;

b) till *Nybyggnad för karolinska mediko-kirurgiska institutet* ett investeringsanslag av 750 000 kronor.

Stockholm den 5 februari 1954.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Ohlön, Iwar Andersson, Näsgård, Gillström, fröken Andersson, herrar Alfred Nilsson, Pålsson, Hesselbom, Sundelin, Ragnar Persson, Edvin Thun, Bergman och Holmqvist; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Malmberg i Skövde, Bergström, Andersson i Malmö, Ståhl, Lindholm, Rubbestad, Eriksson i Sandby, Åkerström, Staxäng, fröken Elmén, herrar Thapper, Persson i Växjö och Svensson i Stenkyrka.